

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 21Csp/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 832020211
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Sivák
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:832020211.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom Mgr. Petrom Sivákom v právnej veci žalobcu Z. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, Y. T. X., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátka, Majerníkova 3/A, Bratislava, IČO: 42185190, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 378,- eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 378,- eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni súd priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Humenné súdny poplatok za žalobu vo výške 16,50 eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa XX. XX. XXXX na súd žalobu, ktorou žiadala aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 378,-eur a nahradiť trov konania titulom primeraného finančného zadostučinenia.

2. Podanie žaloby odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX o vydanie bezdôvodného obohatenia bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná, rozsudkom Okresného súdu Humenné XXCsp/XXX/XXXX zo dňa XX. XX. XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť XX. XX. XXXX. Predmetným rozsudkom, kde súd určil, že žalovaný (POHOTOVOSTĚ, s. r. o.) je povinný vydať žalobkyni Z. W. bezdôvodné obohatenie vo výške 378,- eur spolu s úrokom z omeškania s 5% úrokom z omeškania ročne od XX. XX. XXXX do zaplataenia. Súd mal v tomto konaní za preukázané, že na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré musí žalovaný vydať žalovanej. Výška bezdôvodného obohatenia predstavovala sumu 378,-eur, ako rozdiel medzi sumou poskytnutou žalovaným žalobcovi - 350,-eur a sumou, ktorú žalobca uhradil na účet žalovaného, t. j. 728,-eur.

3. Žalobkyňa v žalobe poukázala na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a uviedol, že ako žalobca si v tomto konaní uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu.

Keďže žalobkyňa je spotrebiteľom, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, finančné zadostučinenie žalobkyňa požadoval vo

výške 378,-eur, čo zodpovedá sume, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť t. j. 378,-eur.

4. S poukazom k uvedenému súd dňa XX.X.XXXX v súlade s § 177 ods. 2 a § 219 ods. 3 CSP vyhlásil súd v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu od dňa XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX. Žalobca vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa XX. XX. XXXX uviedol, že sa nestotožňuje s názormi žalobkyne uvedenými v žalobe a navrhuje, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Podľa názoru žalovaného, predmetné rozhodnutie súdu, ktoré uvádza žalobkyňa má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej aj generálnej prevencie. Preto považuje vzhľadom na okolnosti prejedávaného prípadu prípadne priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojom a arbitrárnom výklade práva.

5. Žalobkyňa v postavení dlžníka uzatvorila so žalovaným v postavení veriteľa dňa XX. XX. XXXX Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX na základe ktorej bol Žalobkyni poskytnutý úver vo výške 350,- Eur. Rovnako ako žalobkyňa poukázala na ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a na to, že predmetné ustanovenie síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Pri rozhodovaní o tom či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušení.

6. Žalovaný žiadal, aby súd pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva posudzoval konkrétne okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobcu a žalovaného a pri rozhodovaní vzal do úvahy aj konanie žalobcu, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám porušil viacnásobne zmluvné ustanovenia úverovej zmluvy. Žalovaný má za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo -právneho vzťahu medzi ním a žalovaným.

7. Ustanovenie § 3 ods. 5 ZoS je zákonným ustanovením s relatívne vágnou hypotézou. Predpoklady priznania finančného zadosťučinenia sú nasledujúce: porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej ZoS a osobitnými predpismi, úspešné uplatnenie porušeného práva alebo povinnosti, primeranosť zadosťučinenia, zodpovedná osoba.

8. Všetky vyššie uvedené predpoklady priznania finančného zadosťučinenia musia byť naplnené kumulatívne, t. j. nepostačuje naplnenie len niektorých z nich, ale musia byť naplnené všetky súčasne. Vágnosť pojmu „primeranosť“ umožňuje subjektívny výklad a v praxi spôsobuje aplikačné problémy. V zákone nie je bližšie konkretizované podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia, ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu.

9. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo - právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa (v danom prípade Žalovaný Žalobcu) nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do záväzkovo - právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní sa so zmluvnými dojednaniami oboznámiť.

10. Skutočnosť, že spotrebiteľ (žalobca) neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky na ujmu dodávateľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na duplicitné uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia. Primerané finančné zadosťučinenie ako inštitút súkromného práva v

podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry nesleduje reparačnú funkciu, tak ako je to v prípade náhrady škody.

11. Primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti (v zmysle generálnej prevencie). Sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej funkcie, teda funkciu preventívnu. Nemožno však opomenúť, že práve inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Preventívna funkcia primeraného finančného zadosťučinenia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských právnych vzťahov, t. j. má pôsobiť aj na dodávateľa ale aj na spotrebiteľa. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému subjektu, t. j. aj subjektu správajúcemu sa ľahostajne v žiadnom prípade nemožno chápať ako pozitívne preventívne pôsobenie. Práve naopak, takýto postup v aplikačnej praxi súdov by mal za následok ľahostajnosť každého spotrebiteľa, ktorý dôverujúc bezhraničnej ochrane súdov, bude vstupovať do akéhokoľvek právneho vzťahu bez toho, aby sa spoliehal aj na vlastný úsudok.

12. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, pokiaľ však žalobca poukazuje na skutočnosť, že sa úspešne domáhal svojich spotrebiteľských práv, na druhej strane je potrebné uviesť, že to bol žalobca, kto žiadal o úver. S poukazom na vyššie uvedené, za daného stavu a s ohľadom na opakované ľahostajné konanie žalobcu, výška uplatneného finančného zadosťučinenia nezodpovedá svojmu účelu, teda pôsobiť preventívne naprieč existujúcich spotrebiteľských vzťahov.

13. V danom prípade nie je priznaním finančného zadosťučinenia naplnená jeho preventívna funkcia ani z toho dôvodu, že žalovaný v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už niekoľko rokov nepoužíva vytýkané nedostatky. V prípade, ak bola spotrebiteľovi skutočne spôsobená ujma sa do popredia dostáva kompenzačná funkcia (restitutio in integrum), t. j. navrátenia do predošlého stavu. V danom prípade bolo žalobcovi priznané právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, a teda nie je čo kompenzovať.

14. Žalobkyňa na základe výzvy súdu doručila svoje stanovisko k vyjadreniu žalovaného k podanej žalobe, v ktorom navrhla žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Poukazuje na inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré právo, po X. X. XXXX, vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi. Z ustanovenia § 3 ods. 5 250/2007 Z.z. vyplýva, že súd sa má zaoberať tým, či je splnená hmotnoprávna podmienka priznania nároku na primerané finančné zadosťučinenie, či teda bol spotrebiteľ v spotrebiteľskom spore úspešný a v danej veci to znamená, že súd sa má zaoberať, či bola žalobkyňa v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod spis. zn. 10Csp/145/2016 ako spotrebiteľka voči žalovanému úspešná a čím je tento jej úspech vyjadrený z hľadiska jeho kvantity a kvality. Rozsudkom vydaným v základnom konaní a jeho odôvodnením je definované, tak po stránke kvalitatívnej ako aj kvantitatívnej porušenie jej spotrebiteľského práva, ako bol o zistené v základnom konaní, teda už nemožno revidovať právoplatný rozsudok v základnom konaní.

15. Z odôvodnenia rozsudku sp. zn. 10Csp/145/2016 zo dňa XX. XX. XXXX vyplýva, že v zmysle predmetnej zmluvy o úvere bola žalobkyni poskytnutá finančná čiastka vo výške 350,- eur, ktorú mala splatiť zvýšenú o poplatok vo výške 322,- eur. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané v že v predmetnej zmluve o úvere absentoval údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve nebol ani uvedený počet splátok, ktorými má spotrebiteľ splatiť celý úver ani výška splátka. Zmluva obsahovala iba údaj, že spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 672,- eur ak nie je dohodnuté inak, do XX. XX. XXXX na účet veriteľa. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením. Zákom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke, a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá

právo. Preto súd dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov. Žalovanému tak vznikol nárok iba na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré z jeho strany boli žalobkyni reálne poskytnuté, a to vo výške 350,- eur. Nakoľko však žalobkyňa v prospech žalovaného uhradila celkovo sumu 728,- eur, na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 378,- eur. Súd v súlade s vykonaným dokazovaním považoval nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 38,- eur za preukázaný a dôvodný a preto v tejto časti žalobe vyhovel.

16. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

17. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvárania zmluvy (ďalej len „Zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

19. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného v čase uzatvárania zmlúv (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa § 4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

20. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

21. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Predpokladmi pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a zároveň úspešný uplatnený nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z. z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch prípadne iných predpisov.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016). Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/118/2017 zo dňa 18.4.2018 bod 9 odôvodnenia, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20co/280/2016 zo dňa 30.11.2017 bod 10 odôvodnenia)

23. V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd tiež poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

24. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/122/2007-70 zo dňa 20.02.2018 vyplýva, že spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Zákon teda nevyžaduje pre vznik práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

25. Z citovaného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove tiež vyplýva, že čo sa týka úspešného uplatnenia porušeného práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

26. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

27. V danej právnej veci mal súd za jednoznačne preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10Csp/145/2016 si žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva, tým že sa v konaní aktívne bránila proti možnosti žalovaného získať bezdôvodné obohatenie. Je teda zrejmé, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/145/2016, bolo konštatované porušenie ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka, ktoré zabezpečujú európsky štandard ochrany spotrebiteľa v prípadoch uzatváranie zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

28. Na tomto mieste súd považuje za potrebné uviesť, že bol to práve žalovaný, ktorý nepostupoval s odbornou starostlivosťou a koncipoval obsah formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom do nej zakomponoval neprijateľné podmienky a zároveň v nej neuviedol všetky náležitosti vyžadované zákonom, pričom žalobkyňa ako spotrebiteľka obsah takejto zmluvy ovplyvniť nemohla. V takýchto prípadoch súd opakovane vo svojich rozhodnutiach skonštatoval, že „žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom spotrebiteľských úverov na profesionálnej báze, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Právnych predpisov je nevyvrátiteľná. Žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobu v predmete svojej činnosti poskytovanie úverov, a teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Žalovaný ako odborná organizácia, nebankový subjekt, pri uzatváraní zmluvy koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností.“

29. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri stanovení treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej ujmy, okolností na strane strán sporu, okolností za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. V dôsledku konania žalovaného žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Je potrebné zdôrazniť aj v tomto prípade, že súdne konanie je stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Súd tiež je toho názoru, že konanie žalovaného je vo vzťahu ku žalobcovi o to závažnejšie, že opakovane bolo judikované aj v iných súdnych konaniach, v ktorých či už na strane žalobcu alebo na strane žalovaného vystupoval žalovaný, že zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaného uzatvárané so svojimi zákazníkmi nespĺňajú náležitosti v zmysle ust. § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a považujú sa za bezúročné a bez poplatkov, a aj napriek tomu v konaní vedenom pod sp. zn. 10Csp/145/2016, žalovaný trval na ich prijateľnosti a tiež na tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti.

30. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa musí spĺňať požiadavku účinného, výchovného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Pri určovaní jej výšky je spravodlivé a logické, aby táto vychádzala z ujmy, ktorá spotrebiteľovi až do vydania bezdôvodného obohatenia bola spôsobená.

31. Súd priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie, pretože mal za preukázané splnenie zákonných podmienok na jeho priznanie a to podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Predpokladom na jeho priznanie je úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitným predpisom zo strany spotrebiteľa na súde. Na vznik tohto práva sa nevyžaduje privedenie nejakej ujmy ale postačuje, že k takému porušeniu dôjde. Súd mal za preukázané, že žalobkyňa bola v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 10Csp/145/2016 úspešná, pretože súd v tomto konaní deklaroval porušenie práv spotrebiteľa pričom poukázal na ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa a to na ust. § 5a) ods. 1 písm. a) ako aj na ust. Občianskeho zákonníka a to § 52 a nasl. ale aj na § 39 a § 551 ods. 1. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia určuje súd voľnou úvahou a to s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu. Súd je však toho názoru, že poskytovanie právnej ochrany dôsledku porušenia práv strán sporu má byť vyvážené a preto súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že aj žalobca porušil svoju zmluvnú povinnosť splácať poskytnutý úver riadne a včas. Súd je teda toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenie nemôže slúžiť neprimeranému finančnému obohacovaniu zo strany spotrebiteľa a teda pre naplnenie satisfakcie pre žalobkyňu priznanie nároku vo výške 378,-eur súd považuje za primerané a postačujúce.

32. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa druhého odseku tohto ustanovenia ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. V danom prípade bola žalobkyňa v konaní úspešná v celom rozsahu a preto jej súd vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

34. Podaním žaloby vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 Zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Podľa § 2 ods. 2 cit. zákona, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho žalobe alebo návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť žalovaný alebo odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však žalovaný alebo odporca nemá v konaní o rozvod manželstva, o určenie neplatnosti alebo o určenie neexistencie manželstva, ak súd rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi, a v konaní pred správny súdom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. v) cit. zák. od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu

V znení ustanovenia §4 ods. 2 písm. v) Zák. č. 71/1992 Zb. v znení účinnom ku dňu podania žaloby, bola žalobkyňa v tomto konaní od poplatku oslobodená. V súlade s ustanovením §2 ods. 2 v spojení s ustanoveniami §5, §6 v spojení s Položkou č. 1 písm. a) Sadzobníka Zákona o súdnych poplatkoch č. 71/1992 Zb. v znení noviel žalovaný je povinný uhradiť súdny poplatok zo žaloby vo výške 16,50 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.